

Uttalande från SLC Nylands (Nylands svenska producentförbund NSP r.f.) höstmöte 23.11.2021 i Vanda

Varför får den minst som gör mest?

SLC Nylands höstmöte konstaterar att våra bönder är i en akut kostnadskris på grund av snabbt stigande produktionskostnader. Priserna på produktionsinsatser så som gödselmedel, foder och energi har i höst stigit radikalt och oförutsägbart, samtidigt som sommartorkan har krympt skörden. Situationen är ohållbar då inkomsterna inte täcker ens de direkta utgifterna. Jordbrukarna kräver att få en större andel av sina inkomster från marknaden. Produktion av högsta kvalitet till högre kostnader och producentpriser som är under EU-genomsnittet är en ohållbar ekvation. Av t.ex. ett ekologiskt rågbröd vars kilopris i butiken är 5,11 €/kg är bondens andel endast 0,21 €/kg. Varför får den minst som gör mest, frågar sig de nyländska bönderna.

Lönsam produktion möjliggör klimatsmart jord- och skogsbruk

Jord- och skogsbruket är långsiktig verksamhet som är helt beroende av naturen och klimatet. Jordbruket är förutom skogsbruket den enda sektorn som också kan binda koldioxid. Det ligger i lantbrukarnas intresse att värna om klimat, biodiversitet och vattenvård. Från jämförelseåret 1990 har jordbrukets CO₂-utsläpp minskat med ca 10 %. Trots att jord- och skogsbruket i Nyland står för endast 3,8 % av de totala klimatutsläppen är de nyländska lantbrukarna beredda att jobba för målet att vårt jord- och skogsbruk skall vara en betydande kolsänka till år 2030. En rimlig lönsamhet är dock en förutsättning för effektiva klimat- och miljöåtgärder.

Av jordbrukets klimatutsläpp i Finland härstammar 75 procent från marken. Därför riktar sig MTK:s och SLC:s klimatvägkartas föreslagna lösningar för att motarbeta klimatförändringen till odlingsteknik och förändringar i markanvändningen. SLC Nylands höstmöte påpekar att en nedkörning av vår husdjursproduktion inte skulle vara gynnsamt för Finland. Det skulle ha negativa konsekvenser för ekonomin, försörjningsberedskapen och biodiversiteten, medan klimatnyttan skulle vara liten.

Olika klimatåtgärder kommer att få en stor tyngd under den nya programperioden till och med år 2027. Men målet bör vara en helhetssyn och en win-win-win-situation med bättre bördighet som ger högre skördar, mindre näringsämnesurlakning och klimatnytta samtidigt. Ett exempel är gipsbehandling av åkrar som effektivt minskar fosforurlakningen och samtidigt främjar bevarandet av åkermarkens kolförråd. Gipsbehandling passar ändå inte för alla åkrar och SLC Nylands höstmöte framhåller därför att miljöministeriet och regeringen bör anslå medel även för behandling av åkrar med strukturkalk och fiber, vilka har en liknande effekt.

Det är skäl att hålla i minnet att jordbrukets huvuduppgift är att producera mat. Enligt regeringsprogrammet skall man stöda aktiv och hållbar livsmedelsproduktion. Från samhället behövs betydande satsningar och mera vetenskaplig forskning som stöd för ett klimatsmart och lönsamt jord- och skogsbruk. Klimatåtgärderna måste även fördelas jämlikt och rättvist, kräver SLC Nylands höstmöte.

Tilläggsuppgifter:

Thomas Antas
ordförande
tel. 050 3079919

Bjarne Westerlund
verksamhetsledare
tel. 040 5037188